

Posudek vedoucího diplomové práce

Autorka: Bc. Veronika Soukupová

Název práce: Obecní policie v Hradci Králové 1850-1939

Veronika Soukupová sepsala diplomovou práci na téma, kterému se věnuje již řadu let. Jde o dějiny obecní policie v Hradci Králové. Ostatně sama je řadu let, až na intermezzo, kdy pracovala v Muzeu východních Čech v Hradci Králové, městskou strážnicí. Téma dějin obecní policie, popř. obecních policií jako takových není jednoduché. Z důvodu diskontinuity vývoje této instituce a její ideologické nepopularity v l. 1945-1990 prakticky neexistují ucelené archivní zdroje, na nichž by bylo možné stavět. Badateli dějin obecních policií tak nezbývá než smířit se s tím, že práce bude muset být postavena na paběrkování ve střípcích obecních dějin a že se pravděpodobně nepodaří sestavit kontinuální historický příběh. Nejinak tomu je v případě obecní policie Hradec Králové. Autorka tak musela doslova lovit sporadické zmínky v obecních fondech a zbytek se snažit dovodit z jiných pramenů, mnohdy nepřímou cestou. Z tohoto ohledu lze s potěšením konstatovat, že kolegyně Soukupová svůj úkol splnila a že práce vznikla a není vůbec špatná.

Autorka dílo člení do několika logických částí. Nejprve definuje pojem obecní policie a vysvětluje všeobecné dějiny bezpečnostních složek. Následně se věnuje správě a samosprávě na území města Hradec Králové. Poté přechází na popis osudů samotné městské policie v Hradci Králové ve sledovaném období. Následně toto tematické těžiště rozšiřuje o specifickou problematiku vázící se k uniformám a personáliím obecní policie Hradec Králové. Na závěr se pak autorka pokouší o srovnání někdejší obecní policie se soudobou městskou policií.

Z hodnotícího pohledu se rozhodně nejedná o bezchybnou práci. Autorka poněkud nadužívá formulace v první osobě čísla jednotného, které nejsou v odborném textu úplně standardní. Některé formulace jsou poněkud kostrbaté a tu a tam se dokonce objeví chyba pravopisná.

Z hlediska práce s prameny autorka ovšem prokázala svou schopnost je zpracovat, vytěžit, následně vyhodnotit a zasadit do kontextu událostí a vykreslit z nich příběh. V tomto směru nemám zásadních připomínek. Ty však mám v oblasti historické heuristiky pramenů. Autorka v poznámkovém aparátu pracuje s poměrně úzkou základnou zdrojů. Ty vytěžuje excelentně. Je zde však otázka, zda jiné prameny a zdroje opravdu neobsahují relevantní informace. Čtenář sice nakonec zjistí, že autorka měla v ruce mnohem širší portfolio literatury i pramenů, ale již se nikde nedoče, proč je v poznámkách pod čarou necituje. Předpokládám, že proto, že v nich nic relevantního nenašla. Nicméně tato informace by měla být v práci obsažena.

Otázkou může být užítí komparativní studie porovnávající obecní policii a dnešní městskou policii. Osobně se však domnívám, že tato část práce, jakkoliv se vymyká klasickému pojetí historického díla, na místě je. Jde o práci z dějin správy, a proto je vhodné porovnat tehdejší instituci s institucí dnešní.

Z dalších témat mne poněkud zaskočilo, jak autorka pojala úvod a závěr. Uznávám, že jsem tento nedostatek při závěrečné konzultaci přehlédl a padá tak i na mou hlavu. Nicméně v přípravné fázi práce jsme o tom hovořili mnohokrát: veškeré metodologické partie náleží do úvodu. Závěr je tematické shrnutí. Čtenáře nezajímá, jaké si autorka položila otázky a že na ně odpovídá na konci díla. Čtenář se chce na úvod dozvědět, s jakým dílem má tu čest a jaké jsou limity díla, které drží v rukou. Poté se

s tomu odpovídající mírou kritického přístupu vrhne do četby. Na jejím konci má obdržet shrnutí tématu obecní policie, aby si mohl odnést jedno či dvě moudra o její existenci, která mu již navždy utkví v paměti.

Dále mne poněkud zaskočila finální podoba seznamu pramenů a literatury. Tradiční členění zní: I. prameny, jež se dělí na I/a archivní, I/b tištěné (tzn. dobové zákony, dobové ročenky, atd) ke kterým přiřčujeme dobová periodika, nebo je (dobová periodika) zařadíme jako samostatný typ. Poté bude následovat literatura a nakonec webové zdroje, které jsou obvykle literaturou, leda by obsahovaly edici pramenů. Těší mne, že autorka pracovala i s mou vědeckou studií na téma struktura četnictva v Hradci Králové v časopisu *Theatrum historiae*. Tento zdroj však v žádném případě není pramenem, ale literaturou. (I přes jistý věk opravdu nejsem svědkem a současníkem prvorepublikových četníků. :-))

Tím však má kritika končit. Veronika Soukupová předvedla jinak velmi pěknou práci, která v praxi dokazuje, že „když se chce, tak to jde“. I když historik nemá mnoho pramenů a připadá si jako hledač jehel v kupkách sena, tak nakonec po jistém úsilí je možné onen kýžený příběh vytvořit. Autorka také předvedla, že je schopna odborné abstrakce, že je schopna odhlédnutí od tématu a také podání textu, které není pozitivistické. To je obzvláště u magisterské práce nesmírně důležité. Stejně tak je na místě autorku pochválit za její dlouholeté badatelské úsilí, které se právě na těchto aspektech pozitivně promítlo. Práce také obsahuje velmi zajímavý obrazový doprovod, který je mnohdy unikátní a v tomto kontextu užitý poprvé.

Celkově mohu konstatovat, že i přes výše uvedené výtky Veronika Soukupová svou roli se ctí zvládla a její diplomová práce je způsobila k obhajobě.

V Hradci Králové dne 25. května 2023

doc. Mgr. Petr Grulich, Ph.D.